

OKVIRNA DIREKTIVA O MORSKI STRATEGIJI 2008/56/ES

PRESOJE VPLIVOV NA MORSKO OKOLJE

***Delavnica Presoje vplivov na vode
6.3.2018, Ljubljana
dr. Barbara Breznik, Ministrstvo za okolje in prostor***

1. PRAVNE PODLAGE

2. NAČRT UPRAVLJANJA Z MORSKIM OKOLJEM 2017-2021

3. ELEMENTI PRESOJE VPLIVOV NA STANJE MORSKEGA OKOLJA

1. PRAVNE PODLAGE

EU

- **Direktiva 2008/56/ES** Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju politike morskega okolja, zadnjič spremenjena 17. maja 2017 (2017/845) – **VSEBINE PRENESENE V SI PRAVNI RED**
- **Sklep komisije (EU) 2017/848** z dne 17. maja 2017 o merilih in metodoloških standardih na področju dobrega okoljskega stanja morskih voda ter specifikacijah in standardiziranih metodah za spremljanje ter presojo in razveljavitvi Sklepa 2010/477/EU – **NEPOSREDNO VELJAVEN ZA DČ**

SI

- **59.a člen Zakona o vodah** (Ur.l. RS, št. 67/02, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15) – pravna **podlaga za pripravo načrta** upravljanja z morskim okolje (op. prenos določb direktive),
- **Uredba o podrobnejši vsebini načrta upravljanja z morskim okoljem** (Ur.l. RS, št. 92/10, 20/13) – pravna podlaga, ki **predpisuje vsebino načrta** upravljanja z morskim okoljem (op. prenos določb direktive),

Opomba: V pripravi je Sprememba uredbe o podrobnejši vsebini načrta upravljanja z morskim okoljem – prenos priloge III Direktive 2008/56/ES (predvidoma do konca leta 2018).

- **Uredba o načrtu upravljanja z morskim okoljem** (Ur.l. RS, št. 41/17) – Načrt upravljanja z morskim okoljem za obdobje 2017-2021; je pravna **podlaga za izvajanje določenih ukrepov za doseganje in ohranjanje dobrega stanja morskega okolja, kot tudi preprečevanje slabšanje stanja morskega okolja** (op. prenos določb direktive)
- **Sklep komisije (EU) 2017/848** z dne 17. maja 2017 o merilih in metodoloških standardih na področju dobrega okoljskega stanja morskih voda ter specifikacijah in standardiziranih metodah za spremljanje ter presojo in razveljavitvi Sklepa 2010/477/EU – **pravna podlaga, ki opredeljuje metodološke kriterije pomembne za presojo stanja in vplivov na stanje morskih voda**. Pravna podlaga neposredno velja v DČ in so jo te tudi dolžne upoštevati.

Opomba: Za lažje izvajanje določb sklepa v nacionalnem okviru je v pripravi Uredba o stanju morskih voda, ki bo povezala določbe direktive in sklepa (sprejem predviden konec leta 2018).

2. NAČRT UPRAVLJANJA Z MORSKIM OKOLJEM 2017-2021 (v nadaljevanju: načrt)

CILJ NAČRTA

- Upravljanje morskega okolja na način, da se **doseže, ohrani dobro stanje morskega okolja** najkasneje do leta 2020.

KLJUČNE VSEBINE NAČRTA (z vidika presoj vplivov na morsko okolje)

- **STANJE** morskega okolja, ki obsega: (op: ges in cilji podrobneje določeno sklepu 2017/848)
 - fizikalne, kemijske, hidrološke in biološke **lastnosti morskega okolja**,
 - **dejavnosti in pritiske**, ki jih te dejavnosti povzročajo in **vplivajo na stanje morskega okolja**.
- **DEFINICIJA DOBREGA STANJA MORSKEGA OKOLJA IN OKOLJSKI CILJI** – določeni splošno in za posamezen deskriptor kakovosti stanja morskega okolja. (op: **ges in cilji podrobneje določeno sklepu 2017/848**)
- **UKREPI** za doseganje ohranjanje in dobrega stanja morskega okolja in/ali preprečevanje slabšanja stanja morskega okolja.
 - **8 skupin ukrepov:**
 - I. Splošni ukrepi
 - II. Ukrepi za ohranjanje biotske raznovrstnosti, vzpostavitev funkcionalnega stanja prehranjevalnih spletov, doseganja dobrega stanja ribjega staleža, doseganje dobrega stanja morskih voda, in zagotavljanje primernih hidrografskih razmer.
 - III. Ukrepi za nadzor nad vnosom in prisotnostjo invazivnih in potencialno invazivnih tujerodnih vrst organizmov.
 - IV. Ukrepi za nadzor in omejevanje obremenjevanja s hranili.
 - V. Ukrepi za zmanjšanje onesnaževanja z onesnaževali. WFD
 - VI. Ukrepi za nadzor nad onesnaževali v užitnih morskih organizmih.
 - VII. Ukrepi za omejevanje in nadzor nad vnosom morskih odpadkov.
 - VIII. Ukrepi za omejevanje in nadzor nad vnosom podvodnega hrupa.

2. NAČRT UPRAVLJANJA Z MORSKIM OKOLJEM 2017-2021 (v nadaljevanju: načrt)

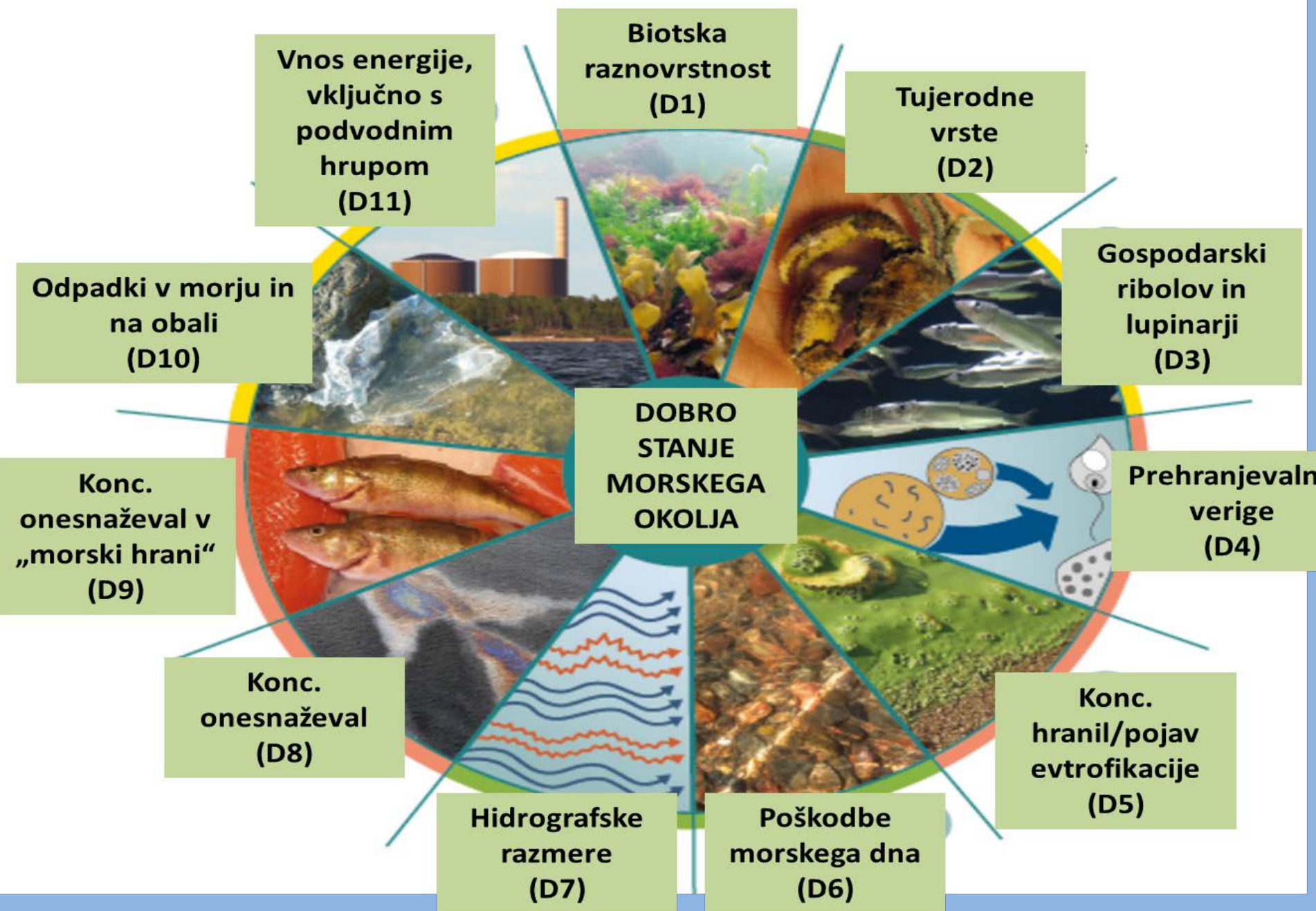
CILJ NAČRTA

- Upravljanje morskega okolja na način, da se **doseže, ohrani dobro stanje morskega okolja** najkasneje do leta 2020.

KLJUČNE VSEBINE NAČRTA (z vidika presoje vplivov na morsko okolje)

- STANJE morskega okolja, ki o
• fizikalne, kemijske, hidrolo
• dejavnosti in pritiske, ki jih- DEFINICIJA DOBREGA STANJA morskega okolja (v skladu s posameznim deskriptorom kakovosti morskega okolja) (glej določeno sklepu 2017/848) | 11
DESKRIPTORJEV KAKOVOSTI STANJA MORSKEGA OKOLJA | je določeno sklepu 2017/848) morskega okolja, vaje na stanje morskega okolja. OKOLJSKI CILJI – določeni splošno in za vsakega deskriptorja: ges in cilji podrobneje določeno sklepu 2017/848) |
|---|--|---|
- **UKREPI** za doseganje ohranjanje in dobrega stanja morskega okolja in/ali preprečevanje slabšanja stanja morskega okolja.
 - **8 skupin ukrepov:**
 - I. Splošni ukrepi
 - II. Ukrepi za ohranjanje biotske raznovrstnosti, vzpostavitev funkcionalnega stanja prehranjevalnih spletov, doseganja dobrega stanja ribjega staleža, doseganje dobrega stanja morskih voda, in zagotavljanje primernih hidrografskih razmer.
 - III. Ukrepi za nadzor nad vnosom in prisotnostjo invazivnih in potencialno invazivnih tujerodnih vrst organizmov.
 - IV. Ukrepi za nadzor in omejevanje obremenjevanja s hranili.
 - V. Ukrepi za zmanjšanje onesnaževanja z onesnaževali. WFD
 - VI. Ukrepi za nadzor nad onesnaževali v užitnih morskih organizmih.
 - VII. Ukrepi za omejevanje in nadzor nad vnosom morskih odpadkov.
 - VIII. Ukrepi za omejevanje in nadzor nad vnosom podvodnega hrupa.

2. NAČRT UPRAVLJANJA Z MORSKIM OKOLJEM 2017-2021 (v nadaljevanju: načrt)

2. NAČRT UPRAVLJANJA Z MORSKIM OKOLJEM 2017-2021 (v nadaljevanju: načrt)

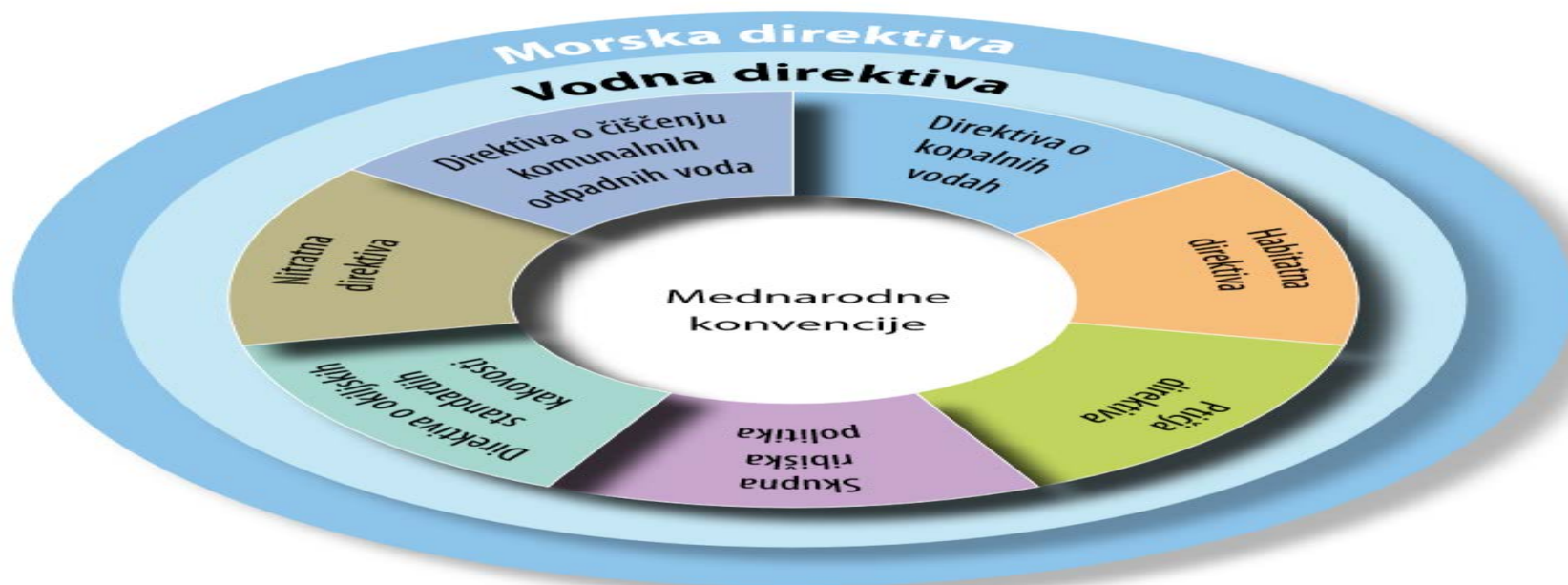
CILJ NAČRTA

- Upravljanje morskega okolja na način, da se **doseže, ohrani dobro stanje morskega okolja** najkasneje do leta 2020.

KLJUČNE VSEBINE NAČRTA (z vidika presoj vplivov na morsko okolje)

- **STANJE** morskega okolja, ki obsega: (op: ges in cilji podrobneje določeno sklepu 2017/848)
 - fizikalne, kemijske, hidrološke in biološke **lastnosti morskega okolja**,
 - **dejavnosti in pritiske**, ki jih te dejavnosti povzročajo in **vplivajo na stanje morskega okolja**.
- **DEFINICIJA DOBREGA STANJA MORSKEGA OKOLJA IN OKOLJSKI CILJI** – določeni splošno in za posamezen deskriptor kakovosti stanja morskega okolja. (op: ges in cilji podrobneje določeno sklepu 2017/848)
- **UKREPI** za doseganje ohranjanje in dobrega stanja morskega okolja in/ali preprečevanje slabšanja stanja morskega okolja. (op. obdobje 2017-2021)
 - **8 skupin ukrepov: sistemski ukrepi, vezani na izvajanje sektorskih zakonodaj**
 - I. Splošni ukrepi.
 - II. Ukrepi za ohranjanje biotske raznovrstnosti, vzpostavitev funkcionalnega stanja prehranjevalnih spletov, doseganja dobrega stanja ribjega staleža, doseganje dobrega stanja morskih voda, in zagotavljanje primernih hidrografskih razmer.
 - III. Ukrepi za nadzor nad vnosom in prisotnostjo invazivnih in potencialno invazivnih tujerodnih vrst organizmov.
 - IV. Ukrepi za nadzor in omejevanje obremenjevanja s hranili.
 - V. Ukrepi za zmanjšanje onesnaževanja z onesnaževali.
 - VI. Ukrepi za nadzor nad onesnaževali v užitnih morskih organizmih.
 - VII. Ukrepi za omejevanje in nadzor nad vnosom morskih odpadkov.
 - VIII. Ukrepi za omejevanje in nadzor nad vnosom podvodnega hrupa.

2. NAČRT UPRAVLJANJA Z MORSKIM OKOLJEM 2017-2021 (v nadaljevanju: načrt)

• 8 skupin ukrepov: sistemski ukrepi, vezani na izvajanje sektorskih zakonodaj

Izvajanje in nadgradnja zakonodaje na področju:

- Varstva narave (N2000, NV, omejevanja vnosa tujerodnih vrst),
- Skupne ribiške politike,
- Okoljske politike – odvajanje in čiščenje voda, industrijski in komunalni izpusti, odpadkovna zakonodaja, okoljske presoje,
- Varstvo voda – vodna direktiva v povezavi z obalnimi vodami,
- Pomorska politika – izpusti balastnih voda, emisije v zrak, ravnanje z odpadki na plovilih in ladjah,
- Prehranska politika – nadzor nad vsebnostjo onesnaževal v morski hrani.

2. NAČRT UPRAVLJANJA Z MORSKIM OKOLJEM 2017-2021 (v nadaljevanju: načrt)

• 8 skupin ukrepov: sistemske ukrepe

I. Splošni ukrepi.

II. Ukrepi za ohranjanje in izboljšanje funkcionalnega stanja prehranjevalnih spletov, doseganja dobrega stanja ribjega staleza, doseganje dobrega stanja morskih voda, in zagotavljanje primernih hidrografskih razmer.

III. Ukrepi za nadzor nad vnosom in prisotnostjo invazivnih in potencialno invazivnih tujerodnih vrst organizmov.

IV. Ukrepi za nadzor in omejevanje obremenjevanja s hranili.

V. Ukrepi za zmanjšanje onesnaževanja z onesnaževali. WFD

VI. Ukrepi za nadzor nad onesnaževali v užitnih morskih organizmih.

VII. Ukrepi za omejevanje in nadzor nad vnosom morskih odpadkov.

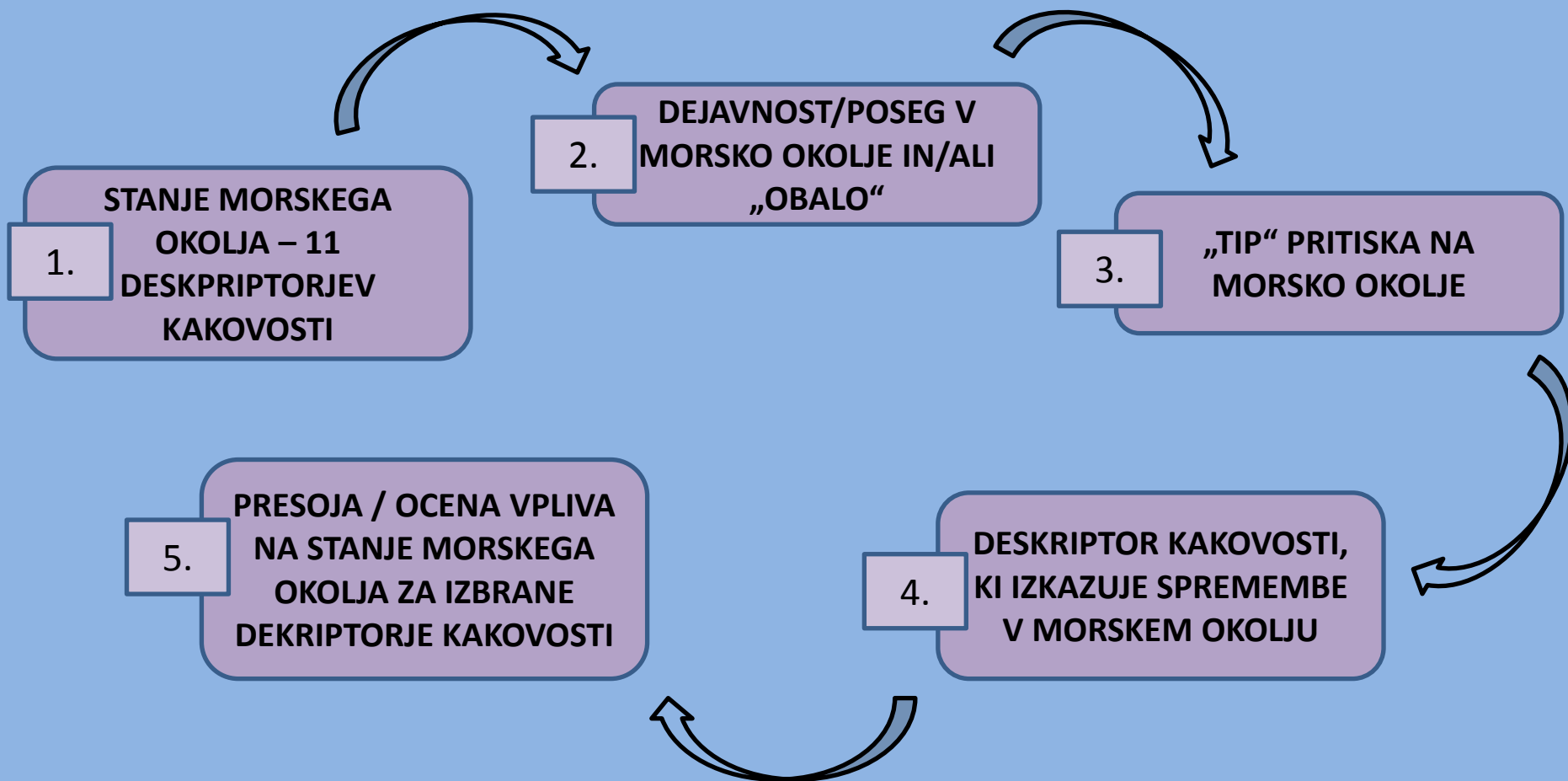
VIII. Ukrepi za omejevanje in nadzor nad vnosom podvodnega hrupa.

Izvajanje okoljskih presoj v skladu z določbami
Direktive 2008/56/ES.

3. SCHEMA PRESOJE VPLIVOV NA STANJE MORSKEGA OKOLJA (predlog)

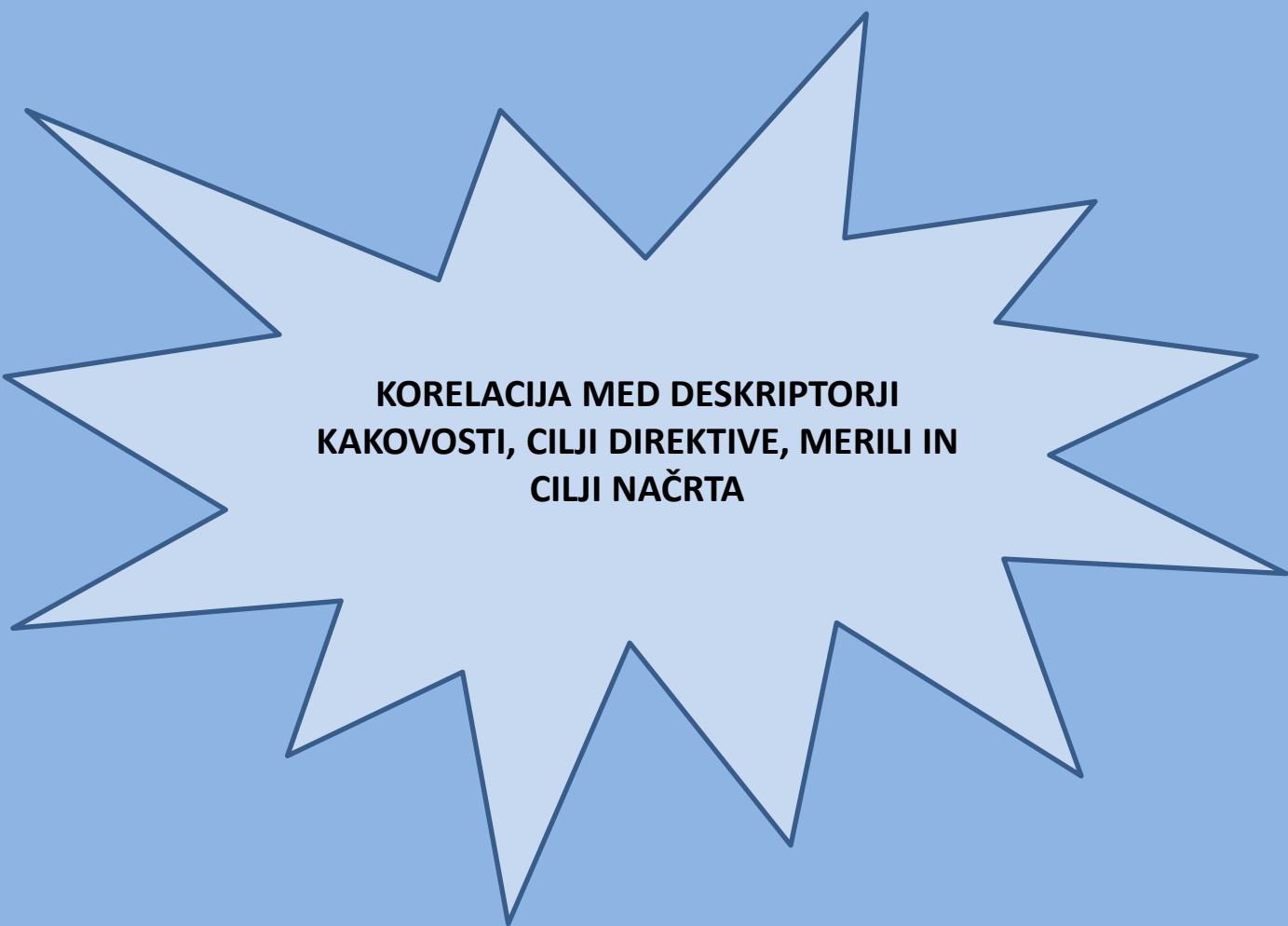
IZHODIŠČE
ZA PRESOJO

- **NAČRT** (stanje vključno s cilji in dejavnostmi, ki predstavljajo pritiske in že obstoječe bremenitve; op. info. le za obdobje 2017-2021 – kakšno je bilo stanje v času priprave načrta)
- **SKLEP 2017/848** (metodološki standardi za presojo in oceno stanja)
- **PODATKI PRISTOJNIH INSTITUCIJ ZA SPREMLJANJE POSAMEZNIH ELEMENTOV MORSKEGA OKOLJA** (najnovejši podatki)

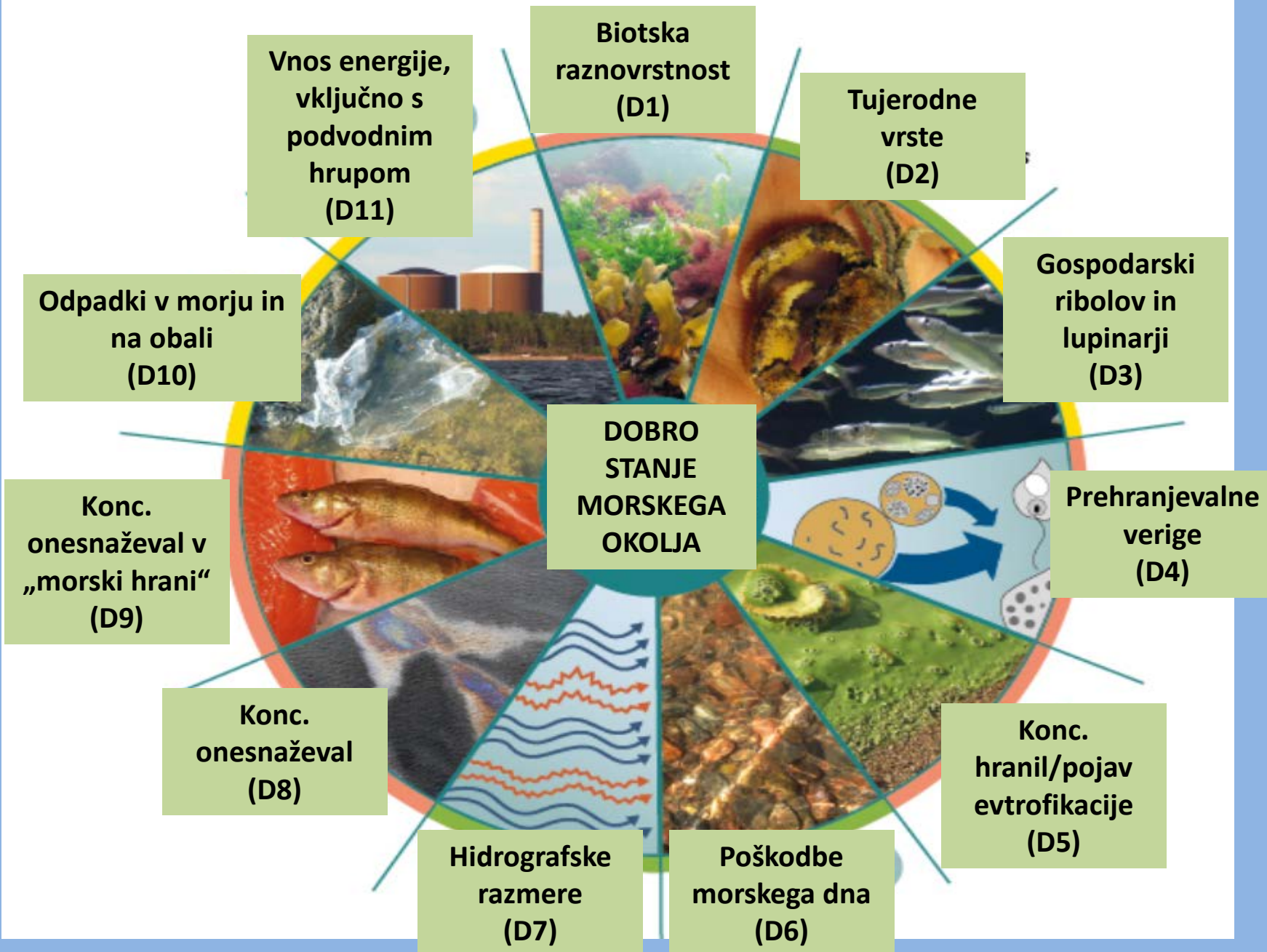

1.

STANJE MORSKEGA OKOLJA – 11 DESKRIPTORJEV KAKOVOSTI

**KORELACIJA MED DESKRIPTORJI
KAKOVOSTI, CILJI DIREKTIVE, MERILI IN
CILJI NAČRTA**

Deskriptor kakovosti stanja	Cilj - dobro stanje morskega okolja (op. številke še ni) ohraniti/ne poslabšati, izjem ni.	Merilo/kazalnik (sklep)	Merilo/kazalnik (sklep) - kvantitativno	Merilo/kazalnik (sklep) - opisno - ekspertna ocena	Okoljski cilji NUMO 2017-2021
D1 - Biotska raznovrstnost	Dobro stanje glede biotske raznovrstnosti je doseženo, ko se ta ohranja. Kakovost in prisotnost habitatov ter razporeditev in številčnost vrst pa je v skladu s prevladujočimi fiziografskimi, geografskimi in podnebnimi pogoji.	D1C1P Stopnja umrljivosti za posamezno vrsto zaradi nenamerne prilova je pod ravnmi, ki ogrožajo vrste, da njihova dolgoročna sposobnost preživetja zagotovljena.	Stopnja umrljivosti za posamezno vrsto zaradi nenamerne prilova. ESKPERTNA OCENA	Stopnja umrljivosti za posamezno vrsto zaradi nenamerne prilova je pod ravnmi, ki ogrožajo vrste, da njihova dolgoročna sposobnost preživetja zagotovljena. ESKPERTNA OCENA	Porazdelitev in stanje vrst je v skladu s cilji Direktive 2009/147/ES, Barcelonske konvencije, Direktive 92/43/ES, Direktive 2000/60/ES. Vsa merila in kazalniki morajo biti upoštevani pri presoji vplivov na okolje.
		D1C2P Antropogeni pritiski nimajo škodljivega vpliva na številčnost populacije vrst, tako da je njihova dolgoročna sposobnost preživetja zagotovljena.	Številčnost (število osebkov ali biomasa v tonah) za vsako vrsto. ESKPERTNA OCENA	Antropogeni pritiski nimajo škodljivega vpliva na številčnost populacije vrst, tako da je njihova dolgoročna sposobnost preživetja zagotovljena. ESKPERTNA OCENA	
		D1C3P Za ribe in glavonožce, ki se izkoriščajo v komercialne namene, in S ta druge vrste.	Demografske značilnosti populacije (npr. velikost telesa, starostna struktura, razmerje med spoloma, rodnost in stopnja preživetja vrst), ki so značilne za zdravo populacijo. SKUPNA RIBIŠKA POLITIKA IN/ALI ESKPERTNA OCENA	Demografske značilnosti populacije (npr. velikost telesa, starostna struktura, razmerje med spoloma, rodnost in stopnja preživetja vrst), ki so značilne za zdravo populacijo, ki ni prizadeta zaradi antropogenih pritiskov. SKUPNA RIBIŠKA POLITIKA IN/ALI ESKPERTNA OCENA	

		D1C4P za vrste iz Prilog II, IV ali V k direktivi 92/43/EGS in S za druge vrste,	Območje razširjenosti vrst, in kjer je to ustrezno, vzorec sta v skladu s prevladujočimi fiziografskimi, geografskimi in podnebnimi razmerami. HABITATNA DIREKTIVA IN/ALI ESKPERTNA OCENA.	Območje razširjenosti vrst, in kjer je to ustrezno, vzorec sta v skladu s prevladujočimi fiziografskimi, geografskimi in podnebnimi razmerami. HABITATNA DIREKTIVA IN/ALI ESKPERTNA OCENA.	
		D1C5P za vrste iz prilog II, IV in V k Direktivi 92/43/EGS in S. Za druge vrste. Habitat vrst ima potreben obseg in razmere, ki podpirajo različne faze življenjskega cikla vrst.	Habitat vrst ima potreben obseg in razmere, ki podpirajo različne faze življenjskega cikla vrst. HABITATNA DIREKTIVA IN/ALI ESKPERTNA OCENA.	Habitat vrst ima potreben obseg in razmere, ki podpirajo različne faze življenjskega cikla vrst. HABITATNA DIREKTIVA IN/ALI ESKPERTNA OCENA.	
		D1C6P Stanje habitatnega tipa,	Obseg prizadetega habitatnega tipa	Stanje habitatnega tipa,	

D2	Dobro stanje glede prisotnosti tujerodnih vrst je doseženo, k so tujerodne vrste, ki so posledica človekovih dejavnosti, na ravneh, ki ne škodujejo ekosistemu.	D2C1P Število vrst, ki so bile na novo vnesene v obdobju presoje (16 let), za posamezno območje presoje, Število na novo neavtohtonih vrst v naravo, ki so posledica človekovih dejavnosti.	Število vrst, ki so bile na novo vnesene v obdobju presoje (16 let), za posamezno območje presoje, Število na novo neavtohtonih vrst v naravo, ki so posledica človekovih dejavnosti. EKSPERTNA OCENA V POVEZAVI Z DIREKTIVO O INVAZIVNIH VRSTAH.	Število vrst, ki so bile na novo vnesene v obdobju presoje (16 let), za posamezno območje presoje, Število na novo neavtohtonih vrst v naravo, ki so posledica človekovih dejavnosti. EKSPERTNA OCENA V POVEZAVI Z DIREKTIVO O INVAZIVNIH VRSTAH.	Tveganje za vnos tujerodnih vrst je minimalno, tako da se izvaja ustrezen nadzor nad vektorji in potni vnosa.
		D2C2S Številčnost osebkov (ali biomasa v tonah) ali obseg v km2 za posamezno tujerodno vrsto. Številčnost in prostorska porazdelitev naseljenih tujerodnih vrst, zlasti invazivnih, ki imajo škodljiv učinek na posebne skupine vrst ali glavne tipe habitata.	Številčnost osebkov (ali biomasa v tonah) ali obseg v km2 za posamezno tujerodno vrsto. Številčnost in prostorska porazdelitev naseljenih tujerodnih vrst, zlasti invazivnih, ki imajo škodljiv učinek na posebne skupine vrst ali glavne tipe habitata. EKSPERTNA OCENA V POVEZAVI Z DIREKTIVO O INVAZIVNIH VRSTAH.	Prispeva k D2C3, nima mejnih vrednosti, oblikovani so le sezami na ravni regije in <u>podregije</u> .	

		D2C3S Delež skupine vrst (razmerje med avtohtonimi in tujerodnimi vrstami kot št vrst in/ali njihova številčnost v skupini) ali prostorskega obsega habitatnega tipa (v km2), ki je posledica škodljivega vpliva tujerodnih vrst, zlasti invazivnih, in kjer so nastale škodljive	Delež skupine vrst (razmerje med avtohtonimi in tujerodnimi vrstami kot št vrst in/ali njihova številčnost v skupini) ali prostorskega obsega habitatnega tipa (v km2), ki je posledica škodljivega vpliva tujerodnih vrst, zlasti invazivnih, in kjer so nastale škodljive . EKSPERTNA OCENA V POVEZAVI Z DIREKTIVO O INVAZIVNIH VRSTAH.	Delež skupine vrst (razmerje med avtohtonimi in tujerodnimi vrstami kot št vrst in/ali njihova številčnost v skupini) ali prostorskega obsega habitatnega tipa (v km2), ki je posledica škodljivega vpliva tujerodnih vrst, zlasti invazivnih, in kjer so nastale škodljive . EKSPERTNA OCENA V POVEZAVI Z DIREKTIVO O INVAZIVNIH VRSTAH.	
--	--	---	---	---	--

D3	Dobro stanje glede na ribji stalež je doseženo, ko so populacije vseh vrst rib in lupinarjev, ki se izkoriščajo v komercialne namene, znotraj varnih bioloških meja ter imajo razporeditev starosti, značilno za zdrav stalež .	D3C1P Stopnja ribolovne umrljivosti vrst, ki se izkoriščajo v komercialne namene, je na ravni ali pod ravnjo, ki omogoča največji trajnostni donos.	Letna raven ribolovne umrljivosti; Nadomestno, če ni MV za ribolovno umrljivost: razmerje med ulovom in indeksom biomase. MV če so znane Uredba 1380/2016. SKUPNA RIBIŠKA POLITIKA IN/ALI EKSPERTNA OCENA.	Stopnja ribolovne umrljivosti vrst, ki se izkoriščajo v komercialne namene, je na ravni ali pod ravnjo, ki omogoča največji trajnostni donos. Opravijo se posvetovanja v skladu s 26. členom uredbe 1380/2013. SKUPNA RIBIŠKA POLITIKA IN/ALI EKSPERTNA OCENA.	Do leta 2020 zmanjšati smrtnost rib na raven, da bo zagotovljena trajnostna raba rib - da je ribolovni napor v skladu z veljavnimi načrti upravljanja ribištva.
----	---	---	---	---	---

		D3C2P Biomasa drstivnega staleža populacije vrst, ki se izkoriščajo v komercialne namene je nad ravnmi biomase, ki omogočajo največji trajnostni donos v skladu s členom 26 uredbe 1380/2013 se opravijo znanstvena posvetovanja,	Biomasa v tonah ali številu osebkov za posamezno vrsto, razen kadar se indeksi uporabljajo v skladu s točko 5(b).MV se uporabljajo v skladu s členom 2(2) 1380/2013 uredbe. Če kvantitativne ocene ni možna, je kot nadomestno metodo mogoče uporabiti z biomaso povezane indekse, kot so ulov na enoto napor ali raziskave indeksov številčnosti. V takih primerih se sprejme ustrezna metoda za analizo trenda. MV če so znane Uredba 1380/2016. SKUPNA RIBIŠKA POLITIKA IN/ALI EKSPERTNA OCENA.	Biomasa drstivnega staleža populacije vrst, ki se izkoriščajo v komercialne namene je nad ravnmi biomase, ki omogočajo največji trajnostni donos v skladu s členom 26 uredbe 1380/2013 se opravijo znanstvena posvetovanja. SKUPNA RIBIŠKA POLITIKA IN/ALI EKSPERTNA OCENA.	
--	--	--	---	---	--

		D3C3P Razporeditev glede na starost in velikost osebkov populacije vrst, ki se izkoriščajo v komercialne namene, ki je pokazatelj zdrave populacije. To vključuje visoko stopnjo preživetja starih/velikih osebkov in omejene škodljive učinke izkoriščanja na gensko raznolikost.	Delež rib, ki so večje od povprečne velikosti osebkov ob spolni zrelosti. 95 percentil razporeditve dolžine vsake populacije, kot je ugotovljeno z raziskovalnimi plovili ali drugimi raziskavami. Genetski vplivi izkoriščanja vrst, kot je velikost ribe ob spolni zrelosti, kadar je to primerno in izvedljivo. SKUPNA RIBIŠKA POLITIKA IN/ALI EKSPERTNA OCENA.	Razporeditev glede na starost in velikost osebkov populacije vrst, ki se izkoriščajo v komercialne namene, ki je pokazatelj zdrave populacije: to je visoka stopnja deleža starih in velikih osebkov. SKUPNA RIBIŠKA POLITIKA IN/ALI EKSPERTNA OCENA.	
--	--	--	--	--	--

D4		D4C1P Raznolikost (vrstna sestava in njena relativna številčnost) prehranjevalni združb ni okrnjena zaradi antropogenih pritiskov.	/	Raznolikost (vrstna sestava in njena relativna številčnost) prehranjevalni združb ni okrnjena zaradi antropogenih pritiskov. EKSPERTNA OCENA	Številčnost funkcionalno pomembnih izbranih vrst/skupin je ustrezna.
----	--	--	---	--	--

		D4C2P Ravnovesje celotne številčnosti med prehranjevalnimi združbami zaradi antropogenih pritiskov ni ogroženo.	Skupna številčnost (število osebkov ali biomase v tonah) vseh vrst v prehranjevalni združbi. EKSPERTNA OCENA	Ravnovesje celotne številčnosti med prehranjevalnimi združbami zaradi antropogenih pritiskov ni ogroženo. EKSPERTNA OCENA	
		D4C3S Razporeditev velikosti osebkov v prehranjevalni združbi zaradi antropogenih pritiskov ni ogrožena.	/	Razporeditev velikosti osebkov v prehranjevalni združbi zaradi antropogenih pritiskov ni ogrožena. EKSPERTNA OCENA	
		D4C4S Produktivnost prehranjevalne združbe zaradi antropogenih pritiskov ni ogrožena. (se uporabi le v podporo D4C2)	/	Produktivnost prehranjevalne združbe zaradi antropogenih pritiskov ni ogrožena. EKSPERTNA OCENA	

D5	Dobro stanje glede na obogatitev s hranili je doseženo, kadar je <u>evtrofikacija</u> , ki je posledica človekovih dejavnosti ter njeni škodljivi učinki, ko so upad biotske raznovrstnosti, degradacija ekosistemov, škodljivo cvetenje alg in pomanjkanje kisika v pridnih slojih, minimalni.	D5C1P Hranilne snovi v vodnem stolpu: raztopljeni anorganski dušik, celokupni dušik, raztopljeni anorganski fosfor, celokupni fosfor.	Obalno morje: Koncentracija hranilnih snovi v mikromolih na liter. Vrednosti določene skladno z Direktivo 2000/60/ES, in sicer na podlagi meril iz katerih je sklepati ali je vodno telo podvrženo <u>evtrofikaciji</u> (Sklep EK 2013/480/EUWFD) izven obalnega morja: Skladno z Direktivo 2000/60/ES – merila, ki primarno kažejo na to, ali je morje podvrženo <u>evtrofikaciji</u> . Obseg območja/delež/odstotek X%, ki ni podvržen <u>evtrofikaciji</u> . VODNA DIREKTIVA	Koncentracije hranilnih snovi niso na ravneh, ki kažejo na škodljive učinke <u>evtrofikacije</u> . VODNA DIREKTIVA	Cilji so v skladu z Direktivo 2000/60/ES, in sicer stopnja <u>evtrofikacije</u> , <u>neposlabševanje</u> stanja na sedimentnem dnu <u>infralitoral</u> glede na stanje travnikov morskih cvetnic, glede <u>konc.</u> kisika pri morskem dnu, ter epizod <u>hipoksije</u> v pridnem sloju.
----	---	---	---	--	---

<p>D5C2P Klorofil v vodnem stolpu</p>	<p>Obalno morje: Koncentracija klorofila a (biomasa) v mikrogramih na liter. Vrednosti določene skladno z Direktivo 2000/60/ES, in sicer na podlagi meril iz katerih je sklepati ali je vodno telo podvrženo <u>eutrofikaciji</u> (Sklep EK 2013/480/EU+WFD) Izven obalnega morja: Skladno z Direktivo 2000/60/ES – merila, ki primarno kažejo na to, ali je morje podvrženo <u>eutrofikaciji</u>. Obseg območja/delež/odstotek X%, ki ni podvržen <u>eutrofikaciji</u>. VODNA DIREKTIVA</p>	<p>Koncentracije klorofila a niso na ravneh, ki kažejo na škodljive učinke <u>eutrofikacije</u>. VODNA DIREKTIVA</p>
<p>D5C3S Cvetenje škodljivih lag (npr. cianobakterij v vodnem stolpu)</p>	<p>Cvetenje kot število dogodkov, trajanje v dnevih in prostorski obseg v km² na leto. VODNA DIREKTIVA IN/ALI EKSPERTNO MNENJE.</p>	<p>Število, prostorski obseg in trajanje cvetenja škodljivih alg ne dosegajo ravni, ki kažejo škodljive učinke obogatitve s hranilnimi snovmi. VODNA DIREKTIVA IN/ALI EKSPERTNO MNENJE</p>

<p>D5C4S Prosojnost v vodnem stolpu</p>	<p>Obalno morje: Prosojnost kot globina v metrih. Vrednosti določene skladno z Direktivo 2000/60/ES Sklep EK 2013/480/EU+WFD Izven obalnega morja: Vrednosti skladno z Direktivo 2000/60/ES. VODNA DIREKTIVA</p>	<p>Prosojnost v vodnem stolpu zaradi povečanega števila lebdečih alg ni znižana na raven, ki kaže škodljive učinke obogatitve s hranilnimi snovmi. VODNA DIREKTIVA</p>
<p>D5C5P Raztopljeni kisik v pridnemem sloju vodnega stolpa (lahko se nadomesti z D5C8)</p>	<p>Obalno morje: Koncentracija kisika v pridnemem sloju vodnega stolpa v miligramih na liter. Vrednosti določene skladno z Direktivo 2000/60/ES Sklep EK 2013/480/EU+WFD Izven obalnega morja: Vrednosti skladno z Direktivo 2000/60/ES. VODNA DIREKTIVA</p>	<p>Koncentracija raztopljenega kisika se zaradi obogatitve s hranilnimi snovmi ne zmanjša na ravni, ki povzročajo škodljive učinke na <u>bentoške</u> habitate (vključno na povezane žive organizme in mobilne vrste) ali druge učinke <u>eutrofikacije</u>. VODNA DIREKTIVA</p>
<p>D5C6S Oportunistične <u>makroalge</u> <u>bentoških</u> habitatov</p>	<p>Obalno morje: Razmerje ekološke kakovosti za številčnost in prostorsko pokritost z <u>makroalgami</u>. Obseg škodljivih učinkov v km² ali kot delež/% območja presoje. Vrednosti določene skladno z Direktivo 2000/60/ES Sklep EK 2013/480/EU+WFD Izven obalnega morja: v kolikor je relevantno so Vrednosti skladne z Direktivo 2000/60/ES. VODNA DIREKTIVA</p>	<p>Številčnost oportunističnih <u>makroalg</u> ni na ravneh, ki kažejo škodljive učinke obogatitve s hranilnimi snovmi. VODNA DIREKTIVA</p>

			<p>Območja presoje:</p> <p>Vrednosti določene skladno z Direktivo 2000/60/ES Sklep EK 2013/480/EU+WFD izven obalnega morja: v kolikor je relevantno so</p> <p>Vrednosti skladne z Direktivo 2000/60/ES.</p> <p>VODNA DIREKTIVA</p>	<p>Minimalni snovni:</p> <p>VODNA DIREKTIVA</p>	
		D5D8SZdružbe makrofavne bentoških habitatov (Sek razen, kadar se uporablja kot nadomestek za merilo D5C5)	<p>Obalno morje:</p> <p>Razmerje ekološke kakovosti za presojo vrstne sestave in relativne številčnosti. Obseg škodljivih učinkov v km2 ali kot delež/% območja presoje.</p> <p>Vrednosti za bentoške biološke elemente kakovosti so določene skladno z Direktivo 2000/60/ES Sklep EK 2013/480/EU+WFD izven obalnega morja:</p> <p>Vrednosti skladno z Direktivo 2000/60/ES.</p> <p>VODNA DIREKTIVA</p>	<p>Vrstna sestava in relativna številčnost združb makrofavne dosežejo vrednosti, ki kažejo, da ni škodljivih učinkov zaradi obogatitve s hranilnimi snovmi.</p> <p>VODNA DIREKTIVA</p>	
D6		D6C1P Fizična izguba morskega dna (vključno z območji v bibavičnem pasu)	<p>Obseg območja presoje, ki je fizično izgubljen v km2.</p> <p>Prostorski obseg in razporeditev fizične izgube (trajna sprememba) naravnega morskega dna.</p> <p>Obalne vode – Hidromorfološki podatki v skladu z Direktivo 2000/60/ES.</p> <p>VODNA DIREKTIVA IN/ALI EKSPERTNO MNENJE.</p>	<p>Neoporečnost morskega dna je na ravni, ki zagotavlja zaščito zgradbe in nalog ekosistemov ter preprečuje škodljive vplive zlasti na bentoške organizme.</p> <p>VODNA DIREKTIVA IN/ALI EKSPERTNO MNENJE.</p>	<p>Biomasa, številčnost in območje razširjenosti biogenega substrata, stanja morskega dna (bentoški habitat) je v skladu z Direktivo 2000/60/ES.</p>
		D6C2P Fizične motnje morskega dna (vključno z območji v bibavičnem pasu)	<p>Obseg območja presoje s fizičnimi motnjami v km2.</p> <p>Prostorski obseg in razporeditev pritiskov fizičnih motenj morskega dna.</p> <p>Obalne vode – Hidromorfološki podatki v skladu z Direktivo 2000/60/ES.</p> <p>VODNA DIREKTIVA IN/ALI EKSPERTNO MNENJE.</p>	/	
		D6C3P Bentoški glavni habitat ali drugi habitatni tipi	<p>Obseg vsakega prizadetega tipa habitata v km2 ali kot delež/% vsega naravnega obsega habitata v območju presoje.</p> <p>Prostorski obseg vsakega habitatnega tipa na katerega vpliva fizična motnja.</p> <p>Obalne vode – Hidromorfološki podatki v skladu z Direktivo 2000/60/ES.</p> <p>VODNA DIREKTIVA IN ALI EKSPERTNO MNENJE.</p>	/	
		D6C4 Obseg izgube habitatnega tipa, ki je posledica antropogenih pritiskov, ne	<p>Obseg izgube habitatnega tipa, ki je posledica antropogenih pritiskov,</p>	<p>Obseg izgube habitatnega tipa, ki je posledica</p>	

		je posledica antropogenih pritiskov, ne presega določenega deleža naravnega obsega habitatnega tipa.	posledica antropogenih pritiskov, ne presega določenega deleža naravnega obsega habitatnega tipa. VODNA DIREKTIVA IN/ALI EKSPERTNO MNENJE.	tipa, ki je posledica antropogenih pritiskov, ne presega določenega deleža naravnega obsega habitatnega tipa. VODNA DIREKTIVA IN/ALI EKSPERTNO MNENJE.	
--	--	--	--	--	--

		D6C5P Obseg škodljivih učinkov zaradi antropogenih pritiskov na stanje habitata, vključno s spremembo njegove biotske in abiotske strukture in funkcije (npr. Tipična vrstna sestava habitata, njihova relativna številčnost, odsotnost posebej občutljivih vrst ali vrst, ki zagotavljajo ključno funkcijo, velikostna struktura vrst)	Obseg prizadetega habitata v km2 in kot delež/odstotek celotnega obsega habitatnega tipa. VODNA DIREKTIVA IN/ALI EKSPERTNO MNENJE.	Obseg škodljivih učinkov zaradi antropogenih pritiskov na stanje habitata, vključno s spremembo njegove biotske in abiotske strukture in funkcije (npr. Tipična vrstna sestava habitata, njihova relativna številčnost, odsotnost posebej občutljivih vrst ali vrst, ki zagotavljajo ključno funkcijo, velikostna struktura vrst) , ne presega določenega deleža naravnega obsega habitata (v območju presoje). VODNA DIREKTIVA IN/ALI EKSPERTNO MNENJE.	
D7	Dobro stanje glede hidrografskih razmer je doseženo, ko spremembe hidrografskih razmer ne spreminjajo ekoloških razmer ali so te spremembe minimalne.	D7C1S Hidrografske spremembe morskega dna in vodnega stolpa (vključno z območji v bibavičnem pasu)	Obseg hidrografsko spremenjenega območja presoje v km2. Prostorski obseg in razporeditev trajnih sprememb hidrografskih razmer (npr. spremembe valovanja, tokov, slanosti, temperature) ,morskega dna in vodnega stolpa, zlasti v povezavi s fizično izgubo naravnega morskega dna. Obalne vode: uporaba hidromorfoloških podatkov skladno z direktivo 2000/60/ES. Izven obalnih voda: VODNA DIREKTIVA IN/ALI EKSPERTNO MNENJE.	/	Spremembe hidrografskih razmer ne spreminjajo ekoloških razmer oziroma so te minimalne, ter tako omogočajo nemoteno rast in življenje morskih organizmov.

		D7C2S Bentoški habitadni tipi ali drugi habitadni tipi	Obseg vsakega prizadetega habitatnega tipa v km2 ali kot delež/% vsega naravnega obsega habitata v območju presoje. Prostorski obseg vsakega bentoškega habitatnega tipa, prizadetega (fizične in hidrografske lastnosti ter z njimi povezane biološke združbe) zaradi trajne spremembe hidrografskih razmer. Obalne vode: uporaba hidromorfoloških podatkov skladno z direktivo 2000/60/ES. Izven obalnih voda: VODNA DIREKTIVA IN/ALI EKSPERTNO MNENJE.		
--	--	---	--	--	--

D8	Dobro stanje glede onesnaženja je doseženo, ko so koncentracije onesnaževal na ravneh, ki ne povzročajo škodljivih vplivov na organizmih, populacijah, združbah in ekosistemi.	<p>D8C1P Znotraj obalnih morskih voda in teritorialnih vod:</p> <p>a) Onesnaževala, izbrana v skladu z Direktivo 2000/60/ES:</p> <p>* onesnaževala za katere je okoljski standard kakovosti določen v prilogi I k direktivi 2008/105/ES;</p> <p>* Posebna onesnaževala povodij v skladu s prilogo VIII k direktivi 2000/60/ES v obalnem morju</p> <p>b) Dodatna onesnaževala, če je potrebno in niso opredeljena v točki a.</p> <p>Izven teritorialnih voda:</p> <p>a) onesnaževala v točki 1, če ta še vedno lahko povzročajo onesnaženje</p> <p>b) Dodatna onesnaževala, če je potrebno in niso opredeljena v točki 1a</p>	<p>Koncentracije onesnaževal v mikrogramih na liter za vodo.</p> <p>Koncentracije onesnaževal v mikrogramih na kg suhe teže sedimenta</p> <p>Koncentracije onesnaževal v mikrogramih na kg mokre teže za žive organizme.</p> <p>Znotraj obalnih in teritorialnih voda:</p> <p>Za onesnaževala pod točko a vrednosti, določene v skladu z Direktivo 2000/60/ES</p> <p>Za onesnaževala pod točko b</p> <p>VODNA DIREKTIVA IN/ALI EKSPERTNO MNENJE.</p> <p>Znotraj izven teritorialnih voda:</p> <p>Za onesnaževala pod točko a vrednosti, ki se uporabljajo za obalne in teritorialne vode.</p> <p>Za onesnaževala pod točko b</p> <p>VODNA DIREKTIVA IN/ALI EKSPERTNO MNENJE.</p>	<p>Koncentracije onesnaževal ne presegajo mejnih vrednosti in ne vplivajo negativno na <u>bioto</u>.</p> <p>VODNA DIREKTIVA IN/ALI EKSPERTNO MNENJE.</p>	<p>Koncentracije onesnaževal so v skladu z Direktivo 2000/60/ES, koncentracije <u>nukleoidov</u> so v skladu z Uredbo o mejnih dozah, radioaktivni kontaminaciji in intervencijskih nivojih (UV2) (Ur.l. RS št. 49/04). Verjetnost <u>incidentnega</u> onesnaženja je minimalna (to je nesreče na morju), biološki učinki onesnaževal so minimalni.</p>
		<p>D8C2S Vrste in habitati, ki so izpostavljeni tveganju zaradi onesnaževal.</p>	<p>Številčnost za posamezno »prizadeto« vrsto. (število osebkov, ali druga primerna enota).</p> <p>Obseg v km2 za posamezni prizadeti habitat.</p> <p>VODNA DIREKTIVA IN/ALI EKSPERTNO MNENJE.</p>	<p>Zdravje vrst in stanje habitatov nista prizadeta zaradi onesnaževal, kar vključuje tudi kumulativne in <u>sinergijske</u> učinke.</p> <p>VODNA DIREKTIVA IN/ALI EKSPERTNO MNENJE.</p>	

		<p>D8C3P Znanstveno akutno onesnaženje, ki vključuje <u>onesnaževalne</u> snovi, kot so opredeljene v členu 2(2) Direktive 2005/35/ES vključno s surovo nafto in podobnimi spojinami.</p>	<p>Trajanje v dnevih in prostorski obseg v km2 znatnega akutnega onesnaženja na leto.</p> <p>EKSPERTNO MNENJE V POVEZAVI Z UPRAVO ZA POMOSRTVO IN UPRAVO ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE.</p>	<p>Prostorski obseg in trajanje znatnega akutnega onesnaženja sta zmanjšana na najmanjšo možno mero.</p> <p>EKSPERTNO MNENJE V POVEZAVI Z UPRAVO ZA POMOSRTVO IN UPRAVO ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE.</p>
		<p>D8C4S Vrste in skupine vrst ter <u>bentoški</u> habitatni tipi.</p>	<p>/</p>	<p>Škodljivi učinki znatnega akutnega onesnaženja na zdravje vrst in stanje habitatov so zmanjšani na najmanjšo možno mero in, kjer je to mogoče odpravljeni.</p> <p>VODNA DIREKTIVA IN/ALI EKSPERTNO MNENJE.</p>

D9	Dobro stanje glede onesnaženja morske hrane je doseženo, ko koncentracije nobenega izmed onesnaževal v ribah in školjkah, namenjenih prehrani ljudi, ne presegajo mejnih vrednosti, ki so varne v prehrani ljudi, glede na predpisane vrednosti (Uredba ES št.	D9C1P Onesnaževala naštetá v Uredbi št. 1881/2006	Raven onesnaževal v užitnih tkivih morskih sadežev, ki so ulovljeni ali nabrani na prostem, ne presega: Za onesnaževala, ki so navedena v Uredbi EU št. 1881/2006, najvišjih ravni določenih v uredbi. (V POVEZAVI Z UPRAVO RS ZA VARNO HRANO)	Onesnaževala v organizmih in užitnih tkivih namenjenih za prehrano ljudi, ne presegajo mejnih vrednosti določenih z uredbo št. 1881/2006. (V POVEZAVI Z UPRAVO RS ZA VARNO HRANO)	Koncentracije onesnaževal v ribah in školjkah za prehrano ljudi ne presegajo mejnih vrednosti opredeljenih v Uredbi EU št. 1881/2006.
----	--	---	--	---	---

D10	Dobro stanje glede na prisotnost morskih odpadkov je doseženo, ko ti ne škodujejo ekosistemu morja in obale tj. ne predstavljajo nevarnosti za morski živelj, bodisi za morski živelj, bodisi zaradi neposredne umrljivosti ali posrednih vplivov, kot so zmanjšanja plodnost ali bioakumulacija v prehranjevalnem spletu).	D10C1 Podpadki, razen mikroodpadkov : umetni polimerni materiali, guma, tkanina-tekstil, papir-karton, obdelan-predelan les, kovina, steklo-keramika, kemikalije, neopredeljeni in živilski odpadki.	Sestava količina in prostorska razporeditev odpadkov na obali, v površinskem sloju vodnega stolpa in na morske dnu: Količina odpadkov na posamezno kategorijo v številu kosov. Št odpadkov na 100 m za obalo, Na km2 za površinski sloj vodnega stolpa in morsko dno. EKSPERTNO MNENJE	Sestava količina in prostorska razporeditev odpadkov na obali, v površinskem sloju vodnega stolpa in na morske dnu je na ravneh, ki ne škoduje obalnemu in morskemu okolju. EKSPERTNO MNENJE	Preprečevanje vnosa odpadkov v morsko okolje s kopenskih in morskih virov ter zmanjšanje količin odpadkov v morskem okolju.
		D10C2P Mikroodpadki (delci manjši od 5 mm), razvrščeni v kategoriji umetni polimerni materiali in drugo.	Sestava količina in prostorska razporeditev mikroodpadkov na obali, v površinskem sloju vodnega stolpa in na morske dnu: Količina mikroodpadkov na posamezno kategorijo v številu kosov ali v gramih. Na m2 za površinski sloj vodnega stolpa Na kg (suha tež) sedimenta za obalo in morsko dno. EKSPERTNO MNENJE	Sestava količina in prostorska razporeditev mikroodpadkov na obali, v površinskem sloju vodnega stolpa in na morske dnu je na ravneh, ki ne škoduje obalnemu in morskemu okolju. EKSPERTNO MNENJE	
		D10C3S Odpadki in mikroodpadki razvrščeni v kategoriji umetni polimerni materiali in drugo za katere se opravi presoja za vse vrste iz naslednjih skupin: ptice, plazilci, sesalci, ribe in nevretenčarji.	Količina (mikro) odpadkov v gramih in število kosov na osebek za posamezno vrsto glede na velikost (teža in dolžina, kot je primerno) posameznih vzorcev, in sicer ki jih zaužijejo morske živali. EKSPERTNO MNENJE	Količina odpadkov in mikroodpadkov , ki jih zaužijejo morske živali, je na ravni, ki nima vpliva na zdravje zadevnih živali. EKSPERTNO MNENJE	
		D10C4S Vrste ptic, sesalcev, plazilcev, rib, ali nevretenčarjev, ki so ogrožene zaradi odpadkov.	Število osebkov vsake vrste na katere imajo odpadki škodljiv vpliv. EKSPERTNO MNENJE	Število osebkov vsake vrste na katere imajo odpadki škodljiv vpliv. EKSPERTNO MNENJE	
D11	Dobro stanje glede intenzitete energije, vključno s podvodnim hrupom, je doseženo ko je vnesena energija, ki je posledica človekovih dejavnosti na ravneh, ki ne škoduje ekosistemu.	D11C1P Antropogeni impulzni hrup v vodi	Število dni na četrtletje z viri impulznega hrupa; delež /% enote površine ali obseg v km2 območja presoje z viri impulznega hrupa na leto. Prostorska razporeditev, časovni obseg in ravni virov antropogene impulznega hrupa, ki imajo škodljiv učinek na populacije morskih živali. EKSPERTNO MNENJE	Prostorska razporeditev, časovni obseg in ravni virov antropogene impulznega hrupa ne presegajo ravni, ki imajo škodljiv učinek na populacije morskih živali. EKSPERTNO MNENJE	Regulacija dejavnosti/sectorjev, ki imitirajo impulzni in/ali kontinuirni hrup v morsko okolje.
		D11C2P Antropogeni neprekinjeni nizkofrekvenčni hrup v vodi	Letno povprečje ravni neprekinjenega hrupa na enoto površine: delež / % ali obseg v km2 območja presoje z ravni hrupa, ki	Prostorska razporeditev, časovni obseg in ravni virov antropogene neprekinjenega nizkofrekvenčnega hrupa ne	
			presejajo mejne vrednosti. Prostorska razporeditev, časovni obseg in ravni virov antropogene neprekinjenega nizkofrekvenčnega hrupa, ki imajo škodljiv učinek na populacije morskih živali. EKSPERTNO MNENJE	presejajo ravni, ki imajo škodljiv učinek na populacije morskih živali. EKSPERTNO MNENJE	

3. SHEMA PRESOJ VPLIVOV NA STANJE MORSKEGA OKOLJA (predlog)

2.

3.

4.

**DEJAVNOST/POSEG V MORSKO OKOLJE IN/ALI OBALO
„TIP“ PRITISKA NA MORSKO OKOLJE
DESKRIPTOR KAKOVOSTI, KI IZKAZUJE SPREMEMBE V MORSKEM OKOLJU**

**KORELACIJA MED DEJAVNOSTMI,
PRITISKI IN DESKRIPTORJI KAKOVOSTI**

Tema	Uporaba/Dejavnost	Relevantni pritiski (usmeritve)	Parametri monitoringa (usme.)	Relevantni deskriptorji
Fizično preoblikovanje rek, obale ali morskega dna	Pridobivanje zemljišč	<i>Fizične izgube</i> (zaradi stalne spremembe substrata in morfologije morskega dna, ali odvzema morskega dna). <i>Začasne/trajne fizične motnje</i> morskega dna. <i>Spremembe hidografskih razmer</i> .	<i>Biološki parametri</i> : Porazdelitev in obseg habitata, sestava vrst in številčnost/ali biomasa, velikost in starostna struktura vrst vezanih na habitat. Ekosistemi struktura bentoških habitatov in nanje vezanih pelagičnih habitatov. <i>Hidromorfološki parametri</i> : motnost(mulj/usedline), bistrrost, substrat morskega dna in morfologija, mešanje vode, zadrževalni čas, tokovanje, dotok sladke vode.	D1, D6, D7
	Varstvo obale/protipoplavna zašč	glej Pridobivanje zemljišč	glej Pridobivanje zemljišč	D1, D6, D7
	Konstrukcije na morju (razen za nafto/plin/OVE)	glej Pridobivanje zemljišč	glej Pridobivanje zemljišč	D1, D6, D7
	Preoblikovanje strukture morskega dna, vključno z izkopavanjem in odlaganjem materiala	glej Pridobivanje zemljišč	glej Pridobivanje zemljišč	D1, D6, D7
Ekstrakcija (odvzem neživih virov)	Odvzem mineralov (kamni, kovinske rude, prod, pesek, školjčne lupine)	glej Pridobivanje zemljišč	glej Pridobivanje zemljišč	D1, D6, D7
	Črpanje nafte in zemeljskega plina vključno z infrastrukturo	glej Pridobivanje zemljišč. Vnos sintetičnih in nesintetičnih snovi.	glej Pridobivanje zemljišč.	D1, D6, D7, D8, D9
	Pridobivanje soli	glej Pridobivanje zemljišč	glej Pridobivanje zemljišč	D1, D6, D7
	Odvzem vode	Spremembe hidografski razmer.	glej Pridobivanje zemljišč	D1, D7
Proizvodnja energije	Proizvodnja energije iz OVE (veter, valovi in plimovanje) vključno z infrastrukturo	glej Pridobivanje zemljišč	glej Pridobivanje zemljišč. Dodatno <i>Hidromorfološki parametri</i> : valovanje, tokovanje.	D1, D6, D7
	Proizvodnja energije iz ne-OVE	? - ni še definirano	? - ni še definirano	? - ni še definirano
	Prenos el. energije vključno s kab	glej Pridobivanje zemljišč	glej Pridobivanje zemljišč.	D1, D6, D7
4. Odvzem živih virov	Ribolov (gospodarski in športni) in nabiranje školjk	<i>Ekstrakcija ali/umrljivost/poškodbe protoživečih vrst</i> , vključno s ciljnimi in neciljnimi vrstami. <i>Vnos odpadkov</i> - odslužena oprema. <i>Ter dodatni pritiski kot so navedeni za Pridobivanje zemljišč</i> .	Glej <i>Pridobivanje zemljišč</i> . Ter dodatno še: <i>Biološki parametri</i> : Porazdelitev, številčnost in/ali biomasa vrste; Velikost, starostna in spolna struktura; <i>Količina in vrsta odpadkov</i> .	D1, D3, D6, D10
	Predelava rib in lupinarjev	<i>Ekstrakcija ali/umrljivost/poškodbe protoživečih vrst</i> , vključno s ciljnimi in neciljnimi vrstami.	Glej <i>Ribolov in nabiranje školjk</i> .	D1, D3, D6
	Odvzem morskih rastlin	Glej <i>Ribolov in nabiranje školjk</i> .	Glej <i>Ribolov in nabiranje školjk</i> .	D1, D6, D10
	Nabiranje in ribolov za druge nam	Glej <i>Ribolov in nabiranje školjk</i> .	Glej <i>Ribolov in nabiranje školjk</i> .	D1, D3, D6, D10

Tema	Uporaba/Dejavnost	Relevantni pritiski (usmeritve)	Parametri monitoringa (usme.)	Relevantni deskriptorji
5. Gojenje organizmov	Akvakultura - morska, vključno z infrastrukturo	Vnos ali širjenje tujerodnih vrst organizmov. Vnos odpadkov iz dejavnosti. Vnos hranilnih snovi in sintetičnih snovi (zdravila). Ter dodatni pritiski kot so naveden za Pridobivanje zemljišč.	Glej Pridobivanje zemljišč. Ter dodatno Kemijski parametri: konc. Kla, konc. Hranil (P, N), organ. ogljika, raztopljenih plinov, onesnaževal. Biološki parametri: Porazdelitev, številčnost in/ali biomasa vrste; Velikost, starostna in spolna struktura v povezavi s tujerodno vrsto; Količina in vrsta odpadkov.	D1, D2, D6,D7, D5, D8, D9, D10
	Kmetijstvo	Vnos hranilnih, sintetičnih in organskih snovi iz zaledja.	Kemijski parametri: konc. Kla, konc. Hranil (P, N), organ. ogljika, raztopljenih plinov, onesnaževal.	D5, D8, D9
6. Promet	Prometna infrastruktura	Vnos sintetičnih, nesintetičnih snovi . Vnos odpadkov . Ter dodatni pritiki kot so navedeni za Pridobivanje zemljišč.	Glej Pridobivanje zemljišč . Ter dodatno še: Kemijski parametri: koncentracije onesnaževal. Ter dodatno: jakost podvodnega hrupa in količina ter vrsta odpadkov v morju in na obali.	D1, D6, D7, D8, D9, D10
	Plovba-pomorski promet	Glej Prometna infrastruktura. Ter dodatno: Vnos tujerodnih organizmov .	Glej Prometna infrastruktura .Ter dodatno: jakost podvodnega hrupa in količina ter vrsta odpadkov v morju in na obali.	D1, D2, D6, D8, D9, D10, D11
	Promet-zrak (hidroplani...)	Trenutno za SI ni relevantno.	/	/
	Promet-kopno (suhe marine...)	Vnos sintetičnih, nesintetičnih snovi zaradi nesreč ob obali. Ter dodatno pritiki kot so navedeni za Pridobivanje zemljišč - posegi v obalni pas ali premostitveni objekti.	Glej Pridobivanje zemljišč. Ter dodatno še: Kemijski parametri: koncentracije onesnaževal.	D1, D6, D7, D8, D9
Komunala in industrija	Komunalna infrastruktura	Vnos hranilnih snovi . Vnos organskih snovi . Vnos odpadkov in mikroodpadkov . Ter pritiski kot so navedeni za Pridobivanje zemljišč (v primeru posega v priobalno in vodno zemljišče).	Glej Pridobivanje zemljišč. Ter dodatno še Kemijski parametri : konc. Kla, hranil (N, P), org. ogljika, raztopljenih plinov (pCO2, O2); ter količina in vrsta odpadkov in mikroodpadkov.	D1, D5, D6, D7, D10
	Industrijska infrastruktura	Vnos sintetičnih in nesintetičnih snovi . Vnos odpadkov in mikroodpadkov . Ter pritiski kot so navedeni za Pridobivanje zemljišč (v primeru posega v priobalno in vodno zemljišče).	Glej Pridobivanje zemljišč. Ter dodatno še Kemijski parametri: koncentracije onesnaževal.	D1, D6, D7, D8, D9, D10
	Ravnanje z odpadki in njihovo odstranjevanje	Vnos hranilnih, organskih, sintetičnih, nesintetičnih snovi (izcedne vode) (vpliv zaledja). Vnos odpadkov (neustrezno ravnanje in odlaganje odpadkov).	Glej Komunalna in Industrija infrastruktura .	D1, D5, D6, D7, D8, D9, D10
	Infrastruktura za turizem in prosti čas	Glej Pridobivanje zemljišč in Prometna infrastruktura	Glej Pridobivanje zemljišč in Prometna infrastruktura	D1, D6, D7, D8, D9, D10

Tema	Uporaba/Dejavnost	Relevantni pritiski (usmeritve)	Parametri monitoringa (usme.)	Relevantni deskriptorji
Turizem in prosti čas	Infrastruktura za turizem in prosti čas	Glej Pridobivanje zemljišč in Prometna infrastruktura.	Glej <i>Pridobivanje zemljišč in Prometna infrastruktura.</i>	D1, D6, D7, D8, D9, D10
	Turistične in pristočasne dejavnosti	Vnos odpadkov. Vnos podvodnega hrupa. Ter pritiski kot so navedeni za Pridobivanje zemljišč, Športni ribolov in Plovba.	Glej <i>Pridobivanje zemljišč in Športni ribolov in Plovba.</i> Ter dodatno še: <i>jakost podvodnega hrupa, količina in vrsta odpadkov.</i>	D1, D3, D6, D7, D10, D11
Varnost/obramba	Vojaške operacije v skladu s členom 2(2) MSFD	Glej <i>Pridobivanje zemljišč. Vnos nevarnih snovi. Vnos odpadkov.</i>	Glej <i>Pridobivanje zemljišč.</i> Ter dodatno: <i>količina in vrsta odpadkov, Kemijski parametri: koncentracije onesnaževal.</i>	D1, D6, D7, D8, D9, D10, D11
Izobraževanje in raziskave	Raziskovalne in izobraževalne dejavnosti	Glej <i>Pridobivanje zemljišč, Odvzem morskih rastlin, Nabiranje in lov za druge namene, Odvzem mineralov, Črpanje nafte in zemeljskega plina, Akvakultura.</i>	Glej <i>Pridobivanje zemljišč, Odvzem morskih rastlin, Nabiranje in lov za druge namene, Odvzem mineralov, Črpanje nafte in zemeljskega plina, Akvakultura.</i>	D1, D2, D3, D6, D7, D8, D9, D10, D11

5.

PRESOJA / OCENA VPLIVA NA STANJE MORSKEGA OKOLJA

a. **KORELACIJA MED DESKRIPTORJI KAKOVOSTI**
(op. za titke deskriptorje za katere je bil predhodno ugotovljen potencialni vpliv)

b. **VREDNOTENJE VPLIVOV**
(op. glede na doseganje cilje in meril bodisi na podlagi dogovorjenih vrednosti ali ekspertne ocene).

a. Korelacija med deskriptorji kakovosti in merili pri presoji vplivov

Deskriptor kakovosti	Merilo	Druga merila, ki se po potrebi upoštevajo
D1 – vrste	D1C1	D3C1, D3C2, D3C3, D2C3, D8C2, D8C4, D10C3 (kjer je primerno), D10C4 (kjer je primerno)
	D1C2	D3C1, D3C2, D3C3, D2C3, D1C1, D8C2, D8C4, D10C3, D10C4 (kjer je primerno)
	D1C3	D3C1, D3C2, D3C3, D2C3, D8C2, D8C3, D8C4, D10C3, D10C4 (kjer je primerno), D11C1, D11C2
	D1C4	D3C1, D3C2, D3C3, D2C3, D8C2, D8C4, D10C3 (kjer je primerno), D10C4 (kjer je primerno), D11C1, D11C2
	D1C5	D3C1, D3C2, D3C3, D2C3, D8C2, D8C4, D10C3 (kjer je primerno), D10C4 (kjer je primerno), D11C1, D11C2
D1 – pelagični habitati	D1C6	D3C1, D3C2, D3C3, D2C3, D8C2, D8C4, D5C2 prim, D5C3, D10C3 (kjer je primerno), D10C4 (kjer je primerno), D11C1, D11C2
D6 (D1) – bentoški habitati	D6C4	D3C1, D3C2, D3C3, D2C3, D8C2, D8C4, D5C4, D5C5, D5C6, D6C1, D10C3 (kjer je primerno), D10C4 (kjer je primerno), D11C1 (pris), D11C2 (pris)
	D6C5 – prim	D5C4, D5C5, D5C6, D5C7, D5C8, D3C1, D3C2, D3C3, D2C3, D8C2, D8C4, D6C5, D7C2, 10C3 (kjer je primerno), D10C4 (kjer je primerno), D11C1, D11C2
D4 (D1) – ekosistemi, vključno s prehranjevalnimi spleti	D4C1	/
	D4C2	/
	D4C3	/
	D4C4	/
D2	D2C1	/
	D2C2	/
	D2C3	D2C2
D3	D3C1	/
	D3C2	/
	D3C3	/
D5	D5C1	/
	D5C2	/
	D5C3	/
	D5C4	/
	D5C5	*lahko se nadomesti z D5C8
	D5C6	/

	D3C3	/
D5	D5C1	/
	D5C2	/
	D5C3	/
	D5C4	/
	D5C5	*lahko se nadomesti z D5C8
	D5C6	/
	D5C7	/
	D5C8 – sek (razen, če se uporabi namesto D5C5)	/
D6	D6C1	/

	D6C2	/
	D6C3	D6C2
D7	D7C1	D6C1
	D7C2	D7C1
D8	D8C1	/
	D8C2	/
	D8C3	/
	D8C4	D8C3
D9	D9C1	/
D10	D10C1	/
	D10C2	/
	D10C3	/
	D10C4	/
D11	D11C1	/
	D11C2	/

b. Vrednotenje vplivov – odstopanje od ciljev (*glej predhodne liste)

Deskriptor kakovosti stanja	Cilj - dobro stanje morskega okolja (op. številki še ni) ohraniti/ne poslabšati, izjem ni.	Merilo/kazalnik (sklep)	Merilo/kazalnik (sklep) - kvantitativno	Merilo/kazalnik (sklep) - opsino - ekspertna ocena	Okoljski cilji NUVU 2017-2021
D1 - Biotska raznovrstnost	Dobro stanje glede biotske raznovrstnosti je doseženo, ko se ta ohranja. Kakovost in prisotnost habitatov ter razporeditev in številčnost vrst pa je v skladu s prevladujočimi fiziografskimi , geografskimi in podnebnimi pogoji.	D1C1P Stopnja umrljivosti za posamezno vrsto zaradi nenamerne prilova je pod ravnmi, ki ogrožajo vrste, da njihova dolgoročna sposobnost preživetja zagotovljena.	Stopnja umrljivosti za posamezno vrsto zaradi nenamerne prilova . ESKPERTNA OCENA	Stopnja umrljivosti za posamezno vrsto zaradi nenamerne prilova je pod ravnmi, ki ogrožajo vrste, da njihova dolgoročna sposobnost preživetja zagotovljena. ESKPERTNA OCENA	Porazdelitev in stanje vrst je v skladu s cilji Direktive 2009/147/ES, Barcelonske konvencije, Direktive 92/43/ES, Direktive 2000/60/ES. Vsa merila in kazalniki morajo biti upoštevani pri presoji vplivov na okolje.
		D1C2P Antropogeni pritiski nimajo škodljivega vpliva na številčnost populacije vrst, tako da je njihova dolgoročna sposobnost preživetja zagotovljena.	Številčnost (število osebkov ali biomasa v tonah) za vsako vrsto. ESKPERTNA OCENA	Antropogeni pritiski nimajo škodljivega vpliva na številčnost populacije vrst, tako da je njihova dolgoročna sposobnost preživetja zagotovljena. ESKPERTNA OCENA	
		D1C3P Za ribe in glavonožce, ki se izkoriščajo v komercialne namene, in S ta druge vrste.	Demografske značilnosti populacije (npr. velikost telesa, starostna struktura, razmerje med spoloma, rodnost in stopnja preživetja vrst), ki so značilne za zdravo populacijo. SKUPNA RIBIŠKA POLITIKA IN/ALI ESKPERTNA OCENA	Demografske značilnosti populacije (npr. velikost telesa, starostna struktura, razmerje med spoloma, rodnost in stopnja preživetja vrst), ki so značilne za zdravo populacijo, ki ni prizadeta zaradi antropogenih pritiskov. SKUPNA RIBIŠKA POLITIKA IN/ALI ESKPERTNA OCENA	

		D1C4P za vrste iz Prilog II, IV ali V k direktivi 92/43/EGS in S za druge vrste,	Območje razširjenosti vrst, in kjer je to ustrezno, vzorec sta v skladu s prevladujočimi fiziografskimi , geografskimi in podnebnimi razmerami. HABITATNA DIREKTIVA IN/ALI ESKPERTNA OCENA.	Območje razširjenosti vrst, in kjer je to ustrezno, vzorec sta v skladu s prevladujočimi fiziografskimi , geografskimi in podnebnimi razmerami. HABITATNA DIREKTIVA IN/ALI ESKPERTNA OCENA.	
		D1C5P za vrste iz prilog II, IV in V k Direktivi 92/43/EGS in S. Za druge vrste. Habitat vrst ima potreben obseg in razmere, ki podpirajo različne faze življenjskega cikla vrst.	Habitat vrst ima potreben obseg in razmere, ki podpirajo različne faze življenjskega cikla vrst. HABITATNA DIREKTIVA IN/ALI ESKPERTNA OCENA.	Habitat vrst ima potreben obseg in razmere, ki podpirajo različne faze življenjskega cikla vrst. HABITATNA DIREKTIVA IN/ALI ESKPERTNA OCENA.	
		D1C6P Stanje habitatnega tipa, vključno s habitatno strukturo	Obseg prizadetega habitatnega tipa (vključno s habitatno strukturo)	Stanje habitatnega tipa, vključno s habitatno strukturo	

HVALA ZA POZORNOST !

***Delavnica Presoje vplivov na vode
6.3.2018, Ljubljana
dr. Barbara Breznik, Ministrstvo za okolje in prostor***